

Druhy vyšetření v patologii, bioptická průvodka.

Iva Staniczková Zambo

I. ÚP FN u sv. Anny a LFMU

Biopsie

☞ **z živého** organismu odebraná tkáň, která je využita **pro diagnostické účely** (X autopsie)

- může být i terapeutická
- prováděna pod zrakovou / palpační kontrolou
 - ▣ operační přístup, endoskopie/laparoskopie
 - ▣ UZV, CT, MRI
 - ▣ stereotakticky (s 3D zaměřením)

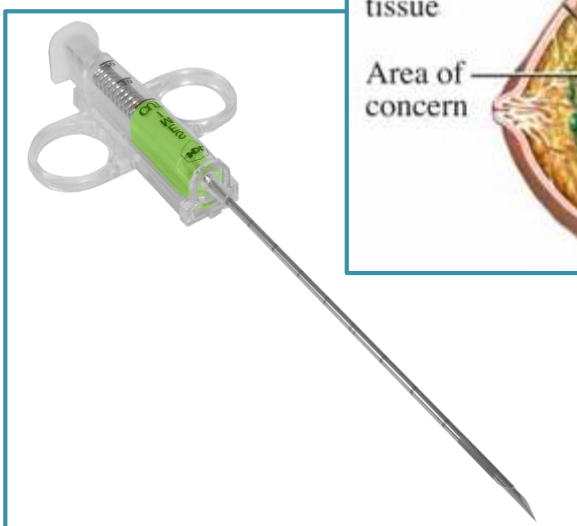
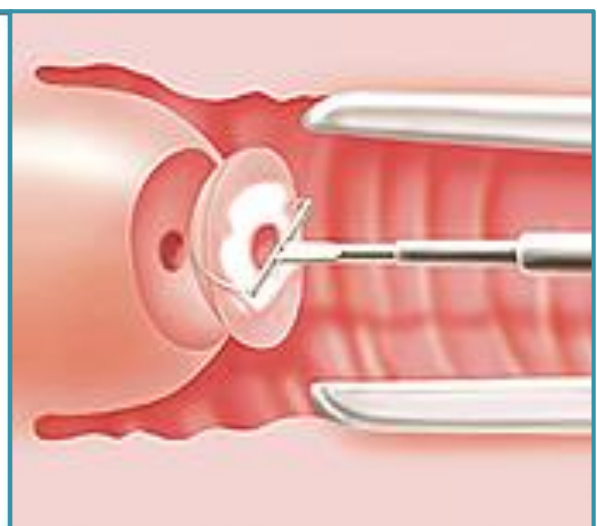
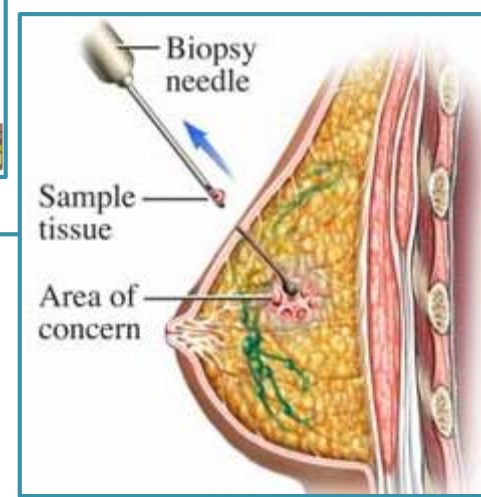
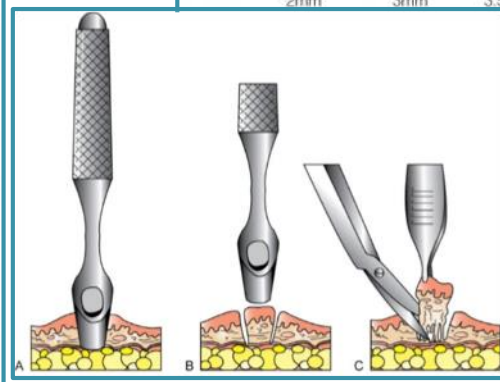
Biopsie ... metody přístupu

- **otevřená** (operace – operační sál)
 - **excize** (vč. **resekce** / **amputace** / **exartikulace**)
 - **probatorní excize** (**incize**)
- **uzavřená** (ambulance)
 - **endoskopická mikroexcize**: *gastro-, kolono-, ERCP, broncho-, mediastino, cysto-, artroskopie*
 - **punkční biopsie**
 - **průbojníková (punch)**: *kůže, mamma...*
 - **tenkojehlová (FNAB, core cut, vakuová)**: *ŠŽ, mamma, ložiskové procesy vnitřních orgánů a kostí*
 - **biopsie kličkou**: *čípek*

BIOPSIE OTEVŘENÁ

BIOPSIE UZAVŘENÁ

Biopsie

- **peroperační biopsie** pro rychlé kryostatové vyšetření
 - během operace $\approx 20 \text{ min}$ → další postup (\Rightarrow rozsah operace)
 - technicky náročná (zpracována na mikrotomu, barvení ručně v rychlém režimu)
- nižší výtěžnost proti standardně zpracované biopsii
 - ?: tumor **ano** X **ne**, **benigní** X **maligní**, **orientační subtyp**
 - blíže typizace není vždy možná

Limitace odběru

- **kvalita a technika odběru**
 - mechanické poškození, termické artefakty
- **málo reprezentativní odběr**
- **FIXACE**
 - vhodná fixace
 - vysychání, voda... nevhodné fixační medium → **AUTOLÝZA** či pozdější limitace ve vyšetření (enzymová histochemie, IMF, ELM)
 - dostatečné množství fixační tekutiny (cca 10x >objem tkáně)
 - doba fixace (prům. 24 hod.... až 3 dny)
- **PRŮVODKA**

Kterou bioptickou techniku zvolit?

- **komfort pacienta X reprezentativnost odběru**

- nyní snaha o **minimálně invazivní přístup**

- krátká hospitalizace, méně k **UZAVŘENÁ (mikroexcize, punkce...)**
- riziko málo reprezentativního odběru → nutnost rebiopsie

- u **objemných heterogenních tumorů** je odběr z více míst i okolí tumoru **OTEVŘENÁ (probatorní excize)**

- následná resekce musí zahrnout i místo původní biopsie!!!

- **má být diagnostická biopsie zároveň kurativní?**

- u menších a dostupných lézí většinou ano

- resekce (otevřená biopsie)

- mikroexcize – např. polypektomie (uzavřená biopsie)

PRŮVODKA !!!

požaduje díl A		IČP	Datum	Čís. dokladu	Poř. č.
		Odbornost		provedl díl B	
POUKAZ NA VYŠETŘENÍ / OŠETŘENÍ					
Pacient		Základní diagnóza		IČP	
Č. pojištěnce		Ostatní diagnózy		Odbornost	
Variabilní symbol				Var. symbol	
		Kód náhrady		Datum	Kód Poč.
Odeslán ad:					
Požadováno:					
Poznámka:					
razítka a podpis lékaře		Dne:		razítka a podpis	

PRŮVODNÍ LIST K ZÁSILCE HISTOLOGICKÉHO MATERIÁLU

Odesílatel (oddělení)

Jméno nemocného věk

Rodné číslo Kód zdravotní pojišťovny

Adresa nemocného

Číslo chorobopisu

Předmět vyšetření a lokalizace

Doba trvání nemoci

Předchozí ozařování

Předchozí histologická vyšetření

Fixační tekutina (druh)

Klinická diagnóza (popř. stručný klinický průběh):

Odesláno dne:

Došlo dne: Čitelný podpis lékaře (razítka)

- JMÉNO, RČ
- KLINICKÁ DG.
- PŘEDMĚT VYŠETŘENÍ, LOKALIZACE
- DOBA TRVÁNÍ
- FIXAČNÍ TEKUTINA
- BLIŽŠÍ KLINICKÉ INFO
 - vzhled léze, dynamika růstu, další choroby pacienta, klinická dif. dg.
 - onkologická anamnéza!!!!

Otevřená biopsie

excize
(resekce)

incize
(probatorní excize)

- léze je odstraněna **celá** (i do hloubky) vč. **bezpečnostního lemu**
- bezpeč. lem různě široký (dle klin. dg.: seborhoická veruka X melanom)

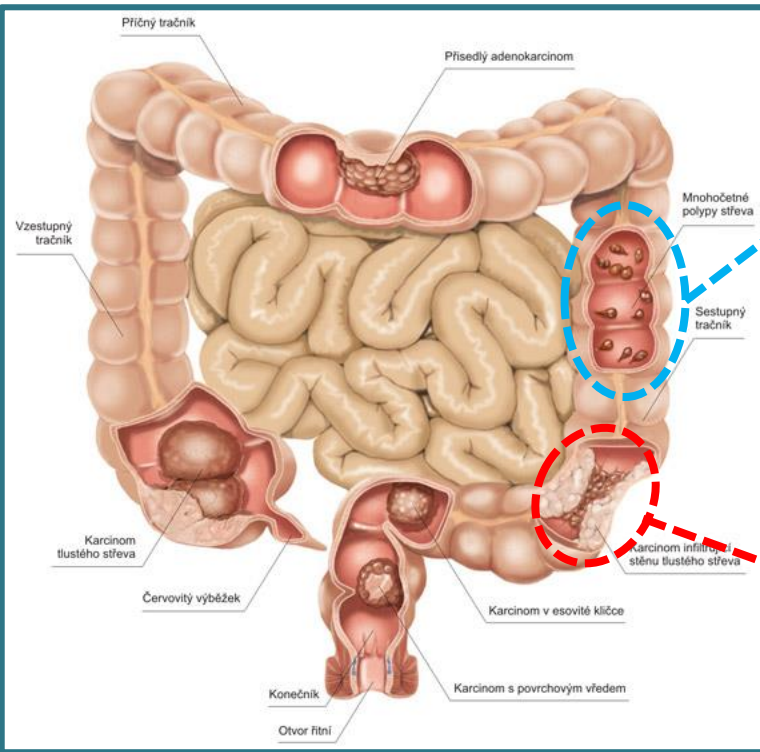
- odebrána **část léze s** přechodem do nepostižené tkáně

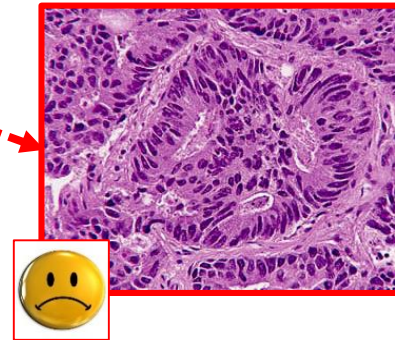
dg. malignity

Rozhodnutí o šířce resekčních okrajů

Mikroexcize ⇒ resekce

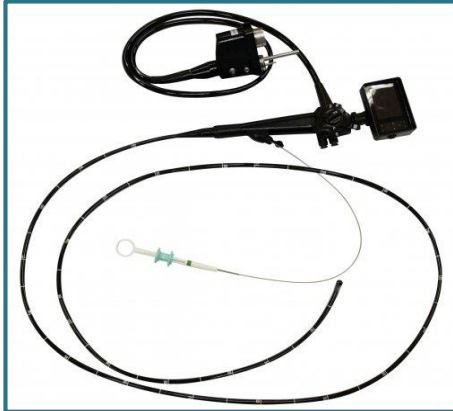

follow-up (kolonoskopie)

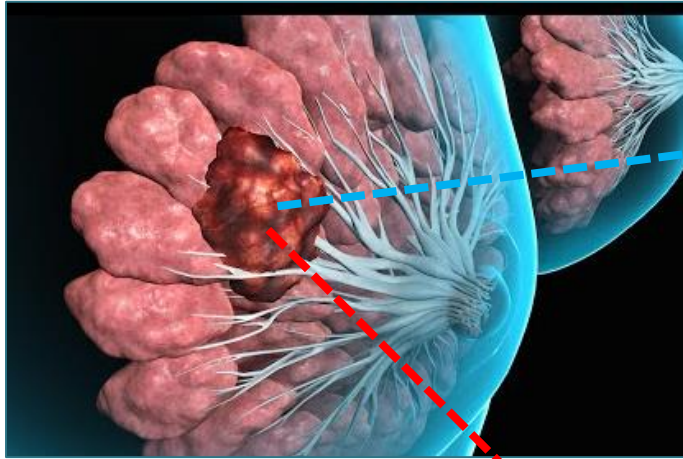

- 1) **parciální/totální kolektomie** (vč. perikolických LU v mezenteriu)
- 2) následná **onkologická léčba** (CHT +ev. RT, follow-up)

+

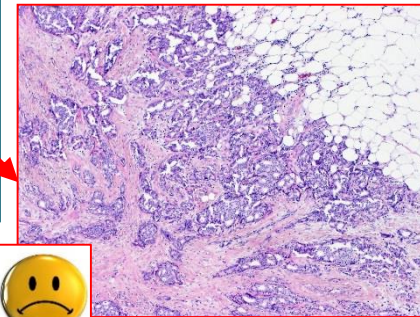
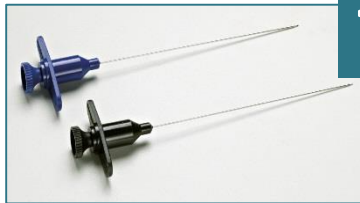

Core-cut/FNAB biopsie ⇒ resekce

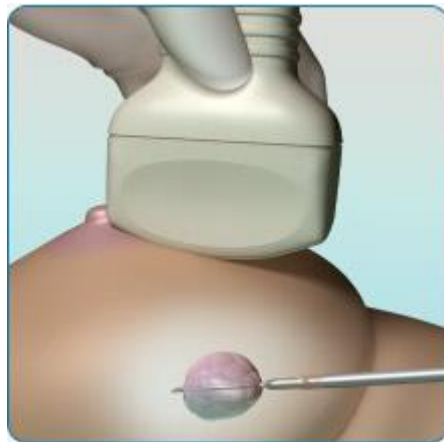

resekce léze s těsnými okraji nebo jen sledování na UZV/mammografu

+

- 1) **lumpektomie / mastektomie + event. estetická rekonstrukce prsu**
- 2) následná **onkologická léčba** (CHT + RT, follow-up)

Děkuji za pozornost

